

अनुसूचित जाती व नवबौद्ध घटकातील मान्यवर व्यक्तींची स्मारक बांधणे तसेच ऐतिहासिक व सांस्कृतिक दृष्ट्या महत्वाच्या स्थळांचा विकास करणे या योजनेअंतर्गत दिक्षाभूमी, चंद्रपूर येथील सर्वांगीण विकास करण्यास प्रशासकीय मान्यता देणेबाबत...

महाराष्ट्र शासन
सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: सान्यावि-२०२३/प्र.क्र. १३३/बांधकामे
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, विस्तार, मुंबई ४०० ०३२.
दिनांक : २ ऑगस्ट, २०२४.

- वाचा :-** १. शासन निर्णय, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग क्र.बीसीएच-२०१४/ प्र.क्र.६१/बांधकामे, दि.५.११.२०२०.
२. आयुक्त, समाजकल्याण पुणे यांचे पत्र जा.क्र.सकआ/मावक/ऐति.स्थळ/चंद्रपूर दिक्षाभूमी/का-१२/२०२३-२४/ ९४९/ दि.४.७.२०२३ रोजीचे पत्र.
३. मुख्य सचिव यांचे अध्यक्षतेखाली उच्च स्तरीय सचिव समितीच्या दि.७.११.२०२३ रोजी झालेल्या बैठकीचे इतिवृत्त

प्रस्तावना :-

अनुसूचित जाती व नवबौद्ध घटकातील मान्यवर व्यक्तिंचे स्मारके बांधणे तसेच अनुसूचित जातीसाठी सांस्कृतिक व ऐतिहासिकदृष्ट्या महत्व असलेल्या स्थळांचा विकास करणे व अनुसूचित जातीच्या सांस्कृतिक व नितीमुल्यांवर आधारित विकास साधणाऱ्या प्रकल्पांसाठी स्वयंसेवी संरथांना अनुदान मंजूर करण्याविषयीची निकष व नियमावली (लेखाशीर्ष २२२५ ३६३६) या योजनेतर्गत दीक्षाभूमी चंद्रपूर येथील सर्वांगीण विकास करणेबाबतचा प्रस्ताव उच्च स्तरीय सचिव समितीसमोर सादर करण्यात आला असता, उच्च स्तरीय सचिव समितीच्या दि.७.११.२०२३ रोजी झालेल्या बैठकीत रु.५६,९०,६८,४५३/- (अक्षरी रूपये छपने कोटी नव्वद लक्ष अडुसष्ट हजार चारशे त्रेपन फक्त) इतक्या रकमेच्या प्रस्तावास मान्यता प्रदान केली आहे. त्यानुषंगाने उपरोक्त प्रस्तावास प्रशासकीय मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

अनुसूचित जाती व नवबौद्ध घटकातील मान्यवर व्यक्तिंचे स्मारके बांधणे तसेच अनुसूचित जातीसाठी सांस्कृतिक व ऐतिहासिकदृष्ट्या महत्व असलेल्या स्थळांचा विकास करणे व अनुसूचित जातीच्या सांस्कृतिक व नितीमुल्यांवर आधारित विकास साधणाऱ्या प्रकल्पांसाठी स्वयंसेवी संरथांना अनुदान मंजूर करण्याविषयीची निकष व नियमावली (लेखाशीर्ष २२२५ ३६३६) या योजनेतर्गत दीक्षाभूमी

चंद्रपूर येथील सर्वांगीण विकास करणेबाबतचा प्रस्ताव उच्च स्तरीय सचिव समितीसमोर सादर करण्यात आला असता, उच्च स्तरीय सचिव समितीच्या दि.७.११.२०२३ रोजी झालेल्या बैठकीत रु.५६.९० कोटी इतक्या रकमेच्या प्रस्तावास खालील अटींच्या अधीन राहून प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे.

- १) तांत्रिक मान्यता प्रदान करणे अगोदर प्रशासकीय मान्यता मध्ये घेतलल्या क्षेत्रफळास अधीन राहून मुख्य अथवा उपमुख्यवास्तुशास्त्र यांची मान्यता घेण्यात यावी.
  - २) काम सुरु करण्यापूर्वी नमुना नकाशा, मांडणी नकाशा तसेच विस्तृत नकाशास वास्तुविशारदांकडून मंजूरी घेऊनच सुरु करावे.
  - ३) ढोबळ स्वरूपात धरण्यात आलेल्या तरतूदीबाबत काम करतेवेळी विस्तृत अंदाजपत्रक करूनच काम हाती घ्यावे.
  - ४) प्रत्यक्ष काम करतेवेळी पर्यावरण विभाग, शासन निर्णय क्र.इएनव्ही-२०१३/ प्र.क्र.१७७/ता.क्र.१, दि.१० जानेवारी,२०१४ मध्ये उल्लेख करण्यात आलेल्या मार्गदर्शक तत्वांनुसार कार्यवाही करण्यात यावी.
  - ५) सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या शासन निर्णय क्र.बीडीजी-२०१७/प्र.क्र.६०/इमारती-२, दि.७/७/२०१७ अन्वये कार्यवाही करण्यात यावी.
  - ६) नियोजित जागा उपभोक्ता विभागाच्या ताब्यात असल्याचे प्रमाणपत्र प्राप्त करूनच सदर कामाच्या निविदा सूचना प्रसिद्ध करण्यात याव्यात.
  - ७) प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यापूर्वी अंदाजपत्रकावर उपभोक्ता विभागाच्या वतीने सक्षम अधिकाऱ्यांचे साक्षांकन आवश्यक आहे.
  - ८) सदर काम सार्वजनिक बांधकाम विभागामार्फत करण्यात यावे.
  - ९) सदर प्रकल्पाचे/वास्तुचे बांधकाम पूर्ण झाल्यानंतर सदर इमारतीवर सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाचा १०० टक्के अनुदानातून निर्माण करण्यात आले आहे त्याप्रमाणे इमारतीच्या प्रवेश व्दारावर उपरोक्तबाबीचा स्पष्ट उल्लेख करण्यात यावा.
  - १०) संदर्भ क्र.१ येथील शासन निर्णयात नमूद मार्गदर्शक तत्वांचे पालन करून दीक्षाभूमी चंद्रपूर येथील सर्वांगीण विकास करणे या प्रकल्पावर सनियंत्रण ठेवण्याची जबाबदारी प्रादेशिक उपायुक्त, समाजकल्याण नागपूर यांची राहील.
  - ११) सदर वास्तुचे हस्तांतरण इतर संस्थेला करता येणार नाही किंवा जागेची व वास्तुची खरेदी-विक्री करता येणार नाही.
  - १२) सदर वास्तुचा उपयोग व्यापारी तत्वावर करता येणार नाही.
  - १३) शासनाच्या कार्यक्रमासाठी वा उपक्रमासाठी उपरोक्त वास्तुचा विनाशुल्क उपयोग करता येईल.
  - १४) प्रस्तावित बांधकामाची जागा सदर संस्थेच्या ताब्यात असल्याचे प्रमाणपत्र प्राप्त करून कामाच्या निविदा सूचना प्रसिद्ध करण्यात याव्यात.
२. प्रस्तुत प्रस्ताव सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या मान्यतेस्तव सादर करण्यात आला असता, सार्वजनिक बांधकाम विभागाने छाननीअंती रु.५६,९०,६८,४५३/- (अक्षरी रूपये छपने कोटी नव्वद लक्ष

अडुसष्ट हजार चारशे त्रेपन्न फक्त) इतकी रक्कम परिगणित केली असून, Recapitulation Sheet खालीलप्रमाणे आहे.

Name of the Department : Social Welfare Department.					
Name of Work : Development of Dikshabhoomi Premises at Chandrapur, Tal. & Dist. Chandrapur.					
RECAPITULATION SHEET					
Sr. No.	Particulars of Scope		Unit Rate Norms Rs Per (Sqmt./Meter/LumpSum etc.)	Cost Rs.	
				Component Wise	Total
(A)	ESSENTIAL ITEMS (Components)				
1	Building proper (Built Up Area - Sq.m)				
	Ground Floor	3195.00	Sq. M	28,000	8,94,60,000
	First Floor	2374.00	Sq. M	28,000	6,64,72,000
	Second Floor	754.00	Sq. M	28,000	2,11,12,000
	Third Floor	1120.00	Sq. M	28,000	3,13,60,000
	Total B.U.A. =		7443.00	Sq. M	Sub Total (1)
					20,84,04,000
2	Electrification	Internal		5% of (a)	1,04,20,200
		External		6% of (a)	1,25,04,240
	Fire Fighting Arrangements etc.				30,00,000
				Sub Total (2)	2,59,24,440
3	Water Supply & Sanitary Works		5% of (a)		Sub Total (3)
4	Furniture $7443 \times 70\% = 5210$ Sq.m	5210.00	Sq. M	5000	Sub Total (4)
				Sub Total (A)	27,07,98,640
(B)	MISCELLANEOUS ITEMS				
	(i) Compound Wall & Gate			LS	75,00,000
	(ii) Internal Road			LS	25,00,000
	(iii) CC Drains and CD Works			LS	50,00,000
	(iv) Development of Ground			LS	10,00,000
	(v) Acoustic Work			LS	20,00,000
	(vi) Statue of Dr. Babasaheb Ambedkar (65 ft Height)			LS	5,00,00,000
	(vii) Land Scaping & Theme Park			LS	2,50,00,000
	(viii) Soil Investigation & Detailed Land Survey			LS	5,00,000

	(ix) Dismantaling of old building	LS	10,00,000			
	(x) Parking	LS	25,00,000			
	(xi) Elevation Work & Mural Work	LS	2,50,00,000			
			Sub Total (B)	12,20,00,000		
	Sub Total (A) = (1)+(2)+(3)+(4)+(B)			39,27,98,640		
(C)	OPTIONAL ITEMS					
1	Under Ground Water Tank for R/W Harvesting		35,00,000			
2	Water Main Storage, and pump house, bore well etc.		25,00,000			
3	AB Room, Area Lighting, Pumps & Generator etc.		2,00,00,000			
4	Lift		1,00,00,000			
5	Air Conditioning		1,50,00,000			
6	CCTV		20,00,000			
7	Supply Charges of MSEDC (MSEB)		10,00,000			
		Sub Total (C)		5,40,00,000		
	Project Cost (P)= (A) + (B) + (C)					
(D)	PROVISIONS					
	(i) Contingencies 4% on (sub total 1)		83,36,160			
	(ii) GST 18% on (P)		8,04,23,755			
	(iii) Price Escalation 5% on (P)		2,23,39,932			
	(iv) Labour Insurance 1% on (P)		44,67,986			
	(v) Consultancy Charges 1.5% on (P)		67,01,980			
	Sub Total (D)			12,22,69,813		
	TOTAL COST OF PROJECT (A+B+C+D)			56,90,68,453		
	Say Rs. Lakhs 5690.68					
	PLINTH AREA					
	RATES FOR					
1	Bldg Proper Cost	=	Rs 28,000	/Sqm		
2	Elect. Work	=	Rs 3,483	/Sqm		
3	Water Supply	=	Rs 1,400	/Sqm		
4	Furniture	=	Rs 5,000	/Sqm		
	Total (1) + (2) + (3) + (4) =		Rs 37,883	/Sqm		

३. सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागामार्फत वितरीत करण्यात येणारा निधी उपरोक्त कामावर खर्च झाल्याचे उपयोगिता प्रमाणपत्र सार्वजनिक बांधकाम प्रादेशिक विभाग यांनी विहित मार्गाने शासनास सादर केल्यानंतर पुढील आवश्यक निधी टप्पाटप्पाने उपलब्ध करून देण्यात येईल.

४. शासनाने विहित केलेल्या व वेळोवेळी करण्यात येणाऱ्या अटी संबंधित संस्थेस मान्य असल्याबाबत करारापत्र करून घ्यावे. शासनाच्या वतीने करारपत्रावर स्वाक्षरी करण्यासाठी प्रादेशिक उपायुक्त, समाजकल्याण, नागपूर यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे. सहाय्यक आयुक्त, समाजकल्याण, चंद्रपूर यांनी प्रकल्पाच्या बांधकामाच्या सद्यस्थितीचा त्रैमासिक अहवाल आणि वितरीत केलेल्या निधीचे उपयोगिता प्रमाणपत्र शासनास व आयुक्त, समाजकल्याण पुणे यांना वेळीच सादर करण्याची दक्षता घ्यावी.

५. सदर प्रकल्पाकरीता आयुक्त, समाजकल्याण पुणे महाराष्ट्र राज्य यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. आयुक्त, समाजकल्याण पुणे महाराष्ट्र राज्य यांनी मंजूर निधी आहरीत करून तो सार्वजनिक बांधकाम प्रादेशिक विभाग, चंद्रपूर यांच्याकडे सुपूर्द करावा. तसेच योजनेंतर्गत मंजूर निधीचे वितरण हे संदर्भ क्र.१ येथील शासन निर्णयातील अटीच्या अधीन राहून काटेकोरपणे करण्याची जबाबदारी आयुक्त, समाजकल्याण पुणे यांची राहील.

६. प्रस्तुतचा शासन निर्णय, वित्तीय अधिकार, नियम पुस्तिका, १९७८, भाग पहिला, उपविभाग-पाच, अ.क्र.१ महाराष्ट्र सार्वजनिक बांधकाम नियम पुस्तिकेतील परि.क्र.१३४ खाली प्रशासनिक विभागास प्रदान करण्यात आलेले अधिकारी व मुख्य सचिव यांचे अध्यक्षतेखाली उच्च स्तरीय सचिव समितीच्या दि.७.११.२०२३ रोजीच्या बैठकीत झालेल्या निर्णयास अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय हा महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतरस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२४०८०५१२०९९६९९२२ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(प्रज्ञा वि. देशमुख)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई.
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. मा. विरोधी पक्ष नेता, विधान सभा/विधानपरिषद, विधानमंडळ, मुंबई
४. सर्व सन्माननीय संसद सदस्य, विधानमंडळ सदस्य, महाराष्ट्र राज्य
५. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) (लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र १/२, मुंबई/ नागपूर.
६. सचिव, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
७. आयुक्त, समाजकल्याण आयुक्तालय, पुणे
८. मुख्य अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम प्रादेशिक विभाग, नागपूर

९. अधिक्षक अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम मंडळ, चंद्रपूर
१०. कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम मंडळ, चंद्रपूर
११. प्रादेशिक उपायुक्त, समाजकल्याण विभाग, नागपूर
१२. सहाय्यक आयुक्त, समाजकल्याण विभाग, चंद्रपूर
१३. जिल्हा कोषागार अधिकारी, पुणे/ नागपूर /चंद्रपूर
१४. निवडनस्ती (बांधकामे)